

ПРИНЦИП ІЗОМОРФІЗМУ АРХІТЕКТУРНО-ПРЕДМЕТНИХ РЕАЛІЙ І ЇХ БУКВЕНОГО ВИРАЗУ

© Крамарчук Х. П., 2015

У статті порушено питання співвіднесеності, а саме ізоморфності буквеного виразу слова (графема і фонема) з психогенетичним устроєм людини і предметної реалії, яку воно конструює.

Ключові слова: морфологія букви, графема, фонема, принцип ізоморфізму, предметна реалія.

Постановка проблеми

Наш час характеризується зміною підходів до наукових досліджень: предмет вже не вивчають лише всередині його власних меж, а співвідносять з цілісним знанням. “Софійні дисципліни” [1] пропонують метод дослідження, який розглядає сукупність альтернатив і потенцій у вивченні певного питання, співвіднесеність предмета свого вивчення з уявленням про світ загалом, цільність знання. Крім того, в грецькій мові поняття мудрості (Софії) розумілося як піднесене знання, здійснюване над посереднім, та як умовидно-матеріальне втілення Логосу за античним неоплатонізмом [2]. Тобто поруч з психологією існує психософія (в цій царині працював К. Юнг), поруч з археологією археософія і т.д.

Ця співвіднесеність предмета з уявленням про світ загалом часто виражається законами відповідності і аналогії, так званим принципом ізоморфізму*. Принцип ізоморфізму твердить про однаковість структурної подоби форми вираження і форми змісту, його застосовують в аналізі відношень між образом і предметом, між теорією та об’єктом, в аналізі перетворень інформації. У нашому випадку це аналіз образу (форма і зміст) архітектурно-предметної реалії з буквеною формою вираження і буквеною формою змісту поіменованої реалії відповідно.

Зі змінами в методиці вивчення дисциплін постає завдання цілісного підходу в теорії архітектури і дизайну. Вивчаючи об’єкти архітектури, дизайну та, зрештою, світ предметів, який нас оточує, помічаємо ізоморфну відповідність між звуко-буквеним проявом слова і предметної реалії, яку воно позначає. Дедалі частіше в науковій літературі поширюється думка про сакральний, метафізичний вимір алфавітів (О. Хмельовський, О. Потапенко, В. Гоч, О. Члек), про мову як другу реальність (В. фон Гумбольдт, О. О. Потебня, Е. Курціус, Г. Г. Шпет), про мову як будівельний матеріал реальності (О. О. Леонтьєв, Г. В. Колшанський). Давні самоназви кирилических букв “позначають поняття духовного взаємозв’язку Всесвіту-Людини-Бога” [3] за О. Хмельовським і представлені автором у “моделі азбуки в колі” а також розуміються О. Потапенком як “Господній заповіт людству” [4]. Руни (з сканд. “таємниця”) як форма мислення є системою опису світу і розкриті В. Гочем [5] як концепція Співтворчості з Богом.

Метод дослідження буквеної форми слова (морфології букви) уможливить глибше розуміння взаємозв’язку людини з Всесвітом через алфавіт, через ізоморфність буквеного виразу слова і омовленої реалії, поповнити смисловий потенціал форм архітектурно-предметного середовища, виявити їх архетипні структури.

* Ізоморфізм – загальнонаукове поняття, що характеризує тотожність *структур* об’єктів (*моделей, систем*), які порівнюються. Два об’єкти (системи, моделі), які розглядають, абстрагуючись від природи їхніх складових елементів, є і з о м о р ф н и м и, якщо кожному елементові (відношенню, операції, зв’язкові) першого об’єкта відповідає лише один елемент (відношення, операція, зв’язок) другого і навпаки.

Аналіз останніх досліджень

Останні дослідження алфавітів і мов стверджують думку, яка була прийнятна лише для методу Каббали*, яким прочитують Тору: а саме “структура мови відповідає структурі реального світу” [6] (принцип ізоморфізму). Структура мови “відображає структуру всесвіту і творить її, а відповідно, співпадає з нею як печатка з відбитком”. “Якщо Бог створив світ, вимовляючи слова мови або букви алфавіту, тоді ці семіотичні елементи являються не представленням чого-небудь, що існувало до них, але формами, в яких відливаються елементи, утворюючі світ” [7]. Практично всі системи давньоіндійської філософії, як ті, що визнають абсолютний авторитет вед, так і інші (джайнізм, буддизм), на тому або іншому етапі зверталися до аналізу мови та її здатності “схопити” і виразити реальність [8]. Останні дослідження з психо-біології людини стверджують, що структура коду текстів ДНК є набором графічних знаків „букв” і відповідає структурі мови етносія [9], отже, слово є ізоморфне не тільки макрокосмосу, а й мікркосмосу.

О. Хмельовський доводить, що букви азбуки, з суб’єктивної точки зору, є інтерпретацією в геометричних формах процесів світотворення, а як об’єктивна система азбуки є програмою-законом життя та розвитку людини: “доки перейде небо і земля, жодна йота, жоден значок в законі не минеться поки все не здійсниться” (Мт.5, 18).

Формулювання цілей статті

1. Показати не умовний, а онтологічний зв’язок між словом і реальією, яку воно позначає.
2. Розкрити природу слова 1) як зовнішню форму: психічну (звукову) і матеріальну (морфологія букв) та 2) внутрішню форму (етимологія, смисли як еволюція значень) як один з методів інтерпретації архітектурно-предметного середовища.
3. Виявити принцип ізоморфізму між морфологією, смисловою сутністю букв-графем і характеристиками предметів реальності, яку вони конструюють.

Виклад основного матеріалу

Ідея створення світу як лінгвістичного феномену. Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово (Ів. 1:1). Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього (Ів. 1:3). Слово – символ Бога, Логоса-Софії, Енергії космосу. Магічний погляд на ім’я як на певний еквівалент іменованого виражається у давньоіндійських міфах про тих, хто встановлює імена (Рігведа, X, 71, 82). Обожнювалась і сама мова – богиня *Вач*, яка розглядалась як космічний принцип і всезагальна життєва сила. При укладанні та використанні ведійських гімнів застосовувався звуковий аналіз слів (якому надавалося магічне значення) [10]. Для нас теж є важливим акустичний образ слова (фонем) у методиці інтерпретації архітектурно-предметного середовища, але це вимагає окремого дослідження. В міфах давніх цивілізацій зустрічаємо створення світу звуком-словом, так творив світ єгипетський бог Птах, який мав прояв у чоловічій і жіночій сутності. Творцями букв [11] алфавітів у різних народів були сонячні боги (Енмеркар у Шумерів, Єнох у Іудеїв), а також Боги – творці світу Іцамана у майя, Птах у древніх Єгиптян, першопредки Фусі у Китаї. Спеціальні божества мудрості, рахунку, письма (Тот у Єгипті, Сарасваті у стародавній Індії). Букви алфавіту співвідносяться з структурою Всесвіту. В творах Ібн ’Арабі класифікує весь Всесвіт з допомогою арабських букв, які зведені в таблицю, в якій кожна буква суміщається із знаками зодіаку, місячними фазами і планетарним циклом. Наприклад, аліф відповідає певній фазі місяця (новий місяць), дню тижня (субота), кольору (чорний), планеті (Сатурн), елемент (вогонь), система степенів (Первісний інтелект) [12]. Самоназви наших букв, як згадувалося раніше, втілюють поняття і шлях взаємозв’язку Людини з Богом, крім того, мають числові еквіваленти і побудовані на першотектонах.

Концепції Архетипічності слова. Згідно з теософською концепцією – Слово ототожнено Іконообразу, який не є відірваний від сутності іменованого, а онтологічно й антиномічно (завдяки Божественному Логосу і через нього) з ним пов’язаний” [13]. “Слово не є зображення створеної

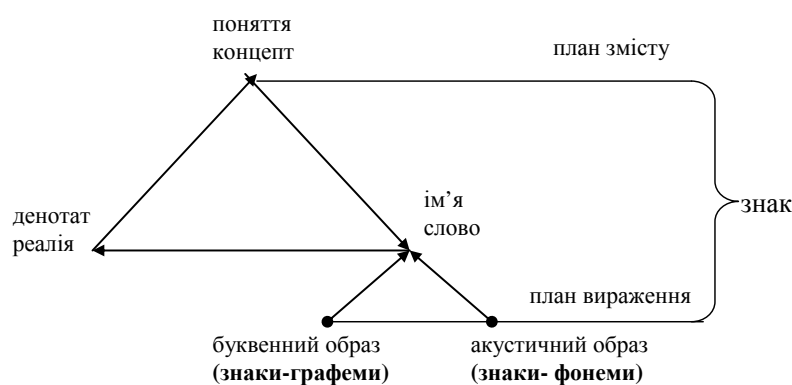
* Метод Каббали як правила комбінаторики букв слів був відомий ще єгиптянам

речі, а його першопочаткова сутність” так вважало багато вчених, прихильників божественного походження мови [14]. Такий тип ставлення до мови називається традиціоналістським, де мова виступає як Першобраз (архетип) [15], на цьому підґрунті виникло вчення О. Потебні про “внутрішню форму слова”, “система слово бог” О. Хмельовського, “синтетична парадигма кругового мовознавства” В. Гриніва.

Адам до гріха мав здатність духовного бачення невидимого у видимому, легко міг дати кожному створінню ім'я, яке відповідало духовній сутності, яку це сотворіння представляло. Після гріхопадіння первообрази скрилися від людини за своїми видимими символами [16]. Називаючи речі іменами, ми пригадуємо їх ідею.

В уявленнях про людину сформувався архетип “поета, співця” – як того, хто встановлює (дає) імена, тобто знає онтологію речей. У національному ракурсі цей архетип втілений у міфологічно-історичному образі “Козака-Мамая” й історичних образах Кобзаря і Лірника (сліпота як зверхбачення і джерело божественного поетичного дару), грецька міфологія подає образ Орфея. Той, хто знає ейдоси речей (поет, співець), прирівнюється до універсалії суб'єктного ряду – “жрець”.

У цій статті слово розглянуто як символ речі, яку, називаючи, конструює, є еквівалентом цієї речі і викликає її до буття, тому вживатимемо поняття не слово-знак, а слово-символ. Крім того, слово це не тільки звуковий вираз (акустичний образ) і його семантика, а це ще й аналіз морфології букв (графем), їх сутностей і відповідно реалій, які це слово конструює. “Слово стає символом в силу проникнення в його означуване (поняття, концепт К. Х) глибинного, сконденсованого змісту, яке підносить слово-символ до несвідомого (архетипних структур К.Х)” [17]. Водночас символ має знакову природу і йому притаманні всі властивості знаку, тому ми й розглядаємо слово-символ

через семіотичний знаковий трикутник.

Дві знакові природи слова-символа: знак-фонема і знак-графема. Ф. де Соссюр, основоположник лінгвістичної семіотики, зауважував, що мовний знак (слово) пов'язує 1) поняття (концепт) – означуване і 2) акустичний образ, як психічне уявлення про фізичне звучання – означаюче [18]. Німецький філософ і логік Г. Фреге представив співвідношення між

Рис. 1. Структура слова-символа у знаковому виразі

денотатом, концептом та знаком у вигляді трикутника, який демонструє залежність знака як від об'єктивно існуючої реальності (денотат), так і від суб'єктивних уявлень про цю реальність (концепт).

О. О. Потебня розкрив взаємозв'язок між внутрішньою та зовнішньою формою слова-образу. Зовнішня – це артикульований звук, зміст, що об'єктивується через звук і внутрішня форма (найближче етимологічне значення слова, той спосіб, яким виражається зміст). В. Н. Топоров вказує на співвіднесеність звукового складу слова і смислу [19]. У цій статті зовнішня форма слова, її вираження розглядається через акустичний образ фонем і морфологію букв-графем. Тоді структура знаку слова-символа виглядатиме, як на рис. 1. Слово як форма мислення конструює/фіксує смисл предметної реалії, явища через два знакові носії: 1) через знаки-фонемі і 2) буквенні знаки-графемі.

Морфологія буквених графем. Усі алфавіти будуються на двох системах опису світу: 1) кутово-лінійна (квадрат з діагоналлю) та 2) колово-дужева (коло з z , S – переходами). Поняття морфології охоплює три терміни: форма, сукупність, структура. Кожен буквенний знак-графема на письмі зображений у двовимірному просторі, а в тривимірному сприйматиметься по-іншому. Наприклад, кіл у переході в тривимірний простір сприйматиметься як коло, коло ж – як куля.

Цей погляд на природу букви-графіми розкриває О. Хмельовський, висуваючи гіпотезу, що буква – це форма взаємодії чоловічого (кіл) з жіночим (куля) та андрогіном (коло) [20]. Бачимо, що сукупність перелічених вище першотектонів формують букви. Першотектони (пізнавальні структури) відображають органічну єдність форми та її семантики. Першотектони вважають “універсальною мовою”, “азбукою людських ідей”, прообразом, першообразом. Вони базуються на геометричних символах (крапка, коло, пряма, вертикаль, горизонталь, квадрат, хрест, S – лінія, та спіраль). Універсальну мову буття розробляли Піфагор, Фалес, Платон, Р. Декарт, Г. Лейбніц, П. Флоренський (Simbolarium) та сучасники А. Пелипенко, І. Яковенко, Е. Андрєєва [21].

Таблиця 1

Співвіднесеність першотектонів і кореневої форма кр-(кл) в середовищі

Куля	Купол-крапля	Круг	Коло	Крива/пряма	Крапка	Кіл / крок	Кут	Кло-кант	Кліть квадрат	Куб
капуста – етимолог. “композиція” Крижівка (головка капусти)	Купол / конус ≡ кружіль колода куринь ≡ коливо, кабиця, ковпак куча ≡ саж	колиба криж ≡ (хрест) корчма	коло (рух) кружганок колодязь карусель капище	крива контур кривулька кротовина коридор косий короб косоур качури коромисло качалка клепало (звукнаслідувальне слово)	Крапка кома	Кіл-кін колос колона коліно кущ-корч-корінь краканатий ≡ (розчепірений) канелюра (лоза) кроква каланча	клин кетяг-ковтяг китиця каня карб	ікло-кло кант-край	Кліть комірка комора клуна кінці ≡ квартали каплиця кашиця -- (загорода зрубом)	

У концепції “синтетична парадигма кругового мовознавства” В. Гриніва [22] та у дослідженнях О. Ноги [23], де ключеві звуки л, р, м(н) та інші чергуються між собою, говориться про “незмінну першопочаткову кореневу форма КР-(КЛ), яка зберігається у словах, які фіксували звуко-образні поняття життєвого середовища людини у найдавніші часи”. Коренева форма КР-КЛ творить формотворчий перехід онтологічної форми “кола” в історично ущільнену форму “кліть”: “куля” – “кружіль/колода” – “круг” – “коло” – “крива” – “крапка/кома” – “крок/косий” – “кіл” – “кут” – “ріг(ікло)≡кло/кант” – “кліть”≡квадрат. див. табл. 1 Такі ж першотектони формують морфологію букв графем. Внутрішня форма слова і як зовнішня форма – словообраз (фонемі, графемі) виражають прафеноменальні формотворчі архетипи-першотектони – “коло”-“круг”, “куля”, г, S - “кривулька” і відображають притаманний українцям коловий світогляд.

Для дослідження принципу ізоморфізму архітектурно-предметних реалій і їх буквенного виразу обрано деякі з букв, які мають однакову (подібну) форму написання в різних абетках (рис. 2) а також у Софійській абетці (“Іванове письмо”), протокирилиці, Кирилиці, алфавіті етрусків, етрусському письмі 700 р. до н. е, алфавіті скіфів, грецькому алфавіті 664 р. до н. е (порівнювалася таблиця знаків письма, укладена В. Хитруком). Це такі графемі букв Кк, Г г, (Гг), Дд, Ж ж, Лл, Мм, Оо, Пп, Фф, Ц ц.

У таблиці 2 наведено ізоморфність морфології першої букви в слові як семантично значимої і предметної реалії, яку це слово конструює. Самоназва букви допомагає розкрити ідею (внутрішню форму слова) яка розкриває смисл, а точніше платонівський ейдос поіменованої речі.

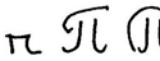
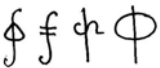
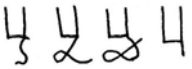
СИСТЕМА ПИСЬМА	РОЗВИТОК ФОРМ БУКВИ О
Давньо-єгипетська	
Сінайська	
Фінікійська	
Давньо-грецька	
Візантійська	
Латинська	
Романська	
Готична	
Кирилиця	
Глаголиця	
Російська і українська	

Рис. 2. Порівняння графемі букви О в різних абетках

Виявлення принципу ізоморфізму буквених графем з поіменованими реаліями

Самоназва букви і її сутність (етимологія слів*). Морфологія графема	Відображення морфології першої графема в слові і її сутності в поіменованій реалії	
	Людина і середовище	Архітектурне середовище
1	2	3
Кк <u>Сутність:</u> “како”- (як → а так (концентрація знання)) <u>Морфологія:</u> 1) форма клина/кроку, посудини (воронка/вихор); 2) сукупність: кіл (коло/круг), дуга (півколо) або <i>z, S</i> – переходи	Крива, копиця, копа, клуб, колесо, короґва, корба, колатка, комір, колос (статуя), кіл, калита (пиріг), корвай	Коловорот (ворота, колодязь), колона, клуня, комора, колиба, кладовище, курган, кружганок, (клуб), каланча-дзвіниця, колиска
Гг, Гг <u>Сутність:</u> “глаголь” – говорити слово, діяти <u>Морфологія:</u> 1) форма – гак (петля), 2) сукупність: <i>z, S</i> – переходи, ритміка	Гак, гуля, глек, гвинт, гілля, гніздо, грядка, гребля, гусак, гратка, грань, гусак	Грати, гребінь (на даху), ганок, гзимс (карниз), голосниці, гонт, грагар (балка), галерея, голова або глава (баня, купол)
Д, д <u>Сутність:</u> “добро” – те, що властиве, підходяще, відповідне. Дар – як неоціненна жертва. <u>Морфологія:</u> 1) структура: трикутник (конус) з основою (пряма або <i>z, S</i> переходи; прописні букви – розімкнута вісімка (петля), <i>z, S</i> – переходи	Дух, душа, дуга, дивий-божий, дзига, долоня, дуб, дупло, дія, дзвін, див-дерево, дерево-дорога	Дах, дім, двері, долівка, двір, дармовис (балка), дзвіниця, диль – груба дошка, брус, долівка (основа)
Ж, ж <u>Сутність:</u> “живіте” споріднене до поняття “загоюватися, видужувати”. Поєднання матеріального і металевого світу. <u>Морфологія:</u> 1) структура троїсна (по горизонталі або по вертикалі) з вираженим осьовим елементом	Жага, жвавий, жаль, жереб, жорсткий, жезл, жорна, жоржини, жила (нитка), жінка, жмуток, журавель	Жолоб, жертovníк, жиковини (металеві ковані завіси, як сухожилля на дверному полотні)
Л, л <u>Сутність:</u> “люди” – від ст. сл. людинъ – вільний чоловік (той, хто має вибір). Лівий – етимологічно “схилений до землі”, “той, що слабне”. <u>Морфологія:</u> 1) форма: клин, лекало, лікоть, лоно, лук	Лікоть, лебідь, “легінь” – назва пірамідальної тополі, лаз, люк, лисиці (лещата), ліс, лекало, лука, лінія – первісно “ляна нитка”, лик, латка, лопух, латаття	Ламана, лава, льох, лопатка – похідне від псл. Іоръ – “широкий лист”, плоский; лиштва, ліса (огорожа, дерев’яна), лук-арка
М, м <u>Сутність:</u> “мислите” – згідно з етимологією означає “тужити, бажати, уявляти”. <u>Морфологія:</u> 1) форма шевронно-фестонна дає розуміння середини-центру; 2) сукупність: множина повторюваних елементів; 3) структура: троїста з метрично-ритмічним рухом і фіксацією середини-центру (між).	Метричність, множина (мох, махра, місто), меандр, межа, медіана, маса, марш, мана, морок, максимум-мініум, мак	Майдан, маяк, міст, мур, матиця (сволок), маківка, мазанка, межилучник (клин переходу від квадратного зрубу до восьмибічного), могила (згідно з етимологією “те, що стягнуто в купу”), межидвер’я (передсіння)

* Етимологія слів згідно з ЕСУМ.

1	2	3
<p>О, о</p> <p><u>Сутність:</u> “он” (він, той, суший) - табуйована назва Бога за О.Потапенком,</p> <p>О “он” – локалізація і виявлення сутності (буття) о-твір, о-селя, о-мет (обійстя), о-кова. За М. Хайдеггером, буття є коло і пізнання протікає як рух в колі.</p> <p> <u>Морфологія:</u> 1) форма кола/ кулі замкнута й розімкнута з втоком /витоком; 2) структура: циклічна щоразу з виходом на новий обрій: а) замкнута; б) розімкнута (початок/кінець)</p>	<p>Обрій, отвір, образ, оклад, одрина (настил наколо дерева), оборона,</p>	<p>Оболонка, опасання, осередок, окап, одвірок, остріг, окова (наличник), окап (місце спаду води довкола будівлі), облук (заокруглення), огороження, окіп (рів з земляним насипом довкола церкви)</p>
<p>П, п</p> <p><u>Сутність:</u> “покій” – захист, відпочинок, “бути під” – покров.</p> <p> <u>Морфологія:</u> 1) форма рама, статика, стан рівноваги, захист, пряма 2) сукупність: стійка – балка/склепіння-стійка</p>	<p>Повний, профіль, прямий, правий, підкова, плече, покров, полотно, плінфа, пояс, пиріг, піраміда, пропорція, піст-етимологічно “стійко стояти”, піч, посад,</p>	<p>Покрівля, притули (дахи), поверх, побій (тип дерев’ної покрівлі), притвор, слова з <i>префіксом під</i> (підбанник, підвалина, підсіння, підсябиття, піддашся, під ніжжя і т. п.), з <i>префіксом пере</i> (перегородка, переддвер’я, перехват) призьба, площа, поверх, печера, покуття, плінтус</p>
<p>Ф, ф</p> <p><u>Сутність:</u> “ферт” – верткий, можливо з грец. <i>φύρτης</i> неспокійний</p> <p> <u>Морфологія:</u> 1) форма: булава; 2) сукупність/структура: вертіння кулі, круга, з,S переходів навколо своєї осі</p>	<p>Форма, фенікс, фонтан, фляга, фактура, фуга</p>	<p>Фіртка, флігель, флюгер, фриз, фронтон, Фігура-скульптурна композиція, форум, фасад</p>
<p>Ц – “ці”</p> <p><u>Сутність:</u> “Царство (Дім) Отця” (О. Хмельовський, О. Потапенко).</p> <p> <u>Морфологія:</u> 1) форма чаша в основі з важелем; 2) сукупність: три кіл/кола і важіль основи як розімкнута вісімка(петля) і з,S переходи</p>	<p>Центр, цілий, ціль, цаль (довжина великого пальця), цибуля, циба (довга нога), ціп, цяця, ціва (катушка, веретено), цятка, цар, цівка</p>	<p>Цела, церква, цитадель, цирк, цямрина, Царські врата, цвинтар</p>

Висновки

1. Букви алфавіту не є умовними знаками, а онтологічно пов’язані зі своїми предметами, викликають їх до буття констатуючи характерну рису в слово-букво-образі.

2. Знак-носій слова-символа розпадається на два знаки: 1) знак-фонема та 2) знак-графема, які співвідносяться з реалією, денотатом.

3. Кожна буква алфавіту (графема) має свою морфологію (єдність форми і змісту), яка відображає її духовну сутність. Ця морфологія і духовна сутність ізоморфно проявляється в предметному світі сконструйованому відповідним словом.

Перспективним напрямком дослідження є виявлення смислового потенціалу фонем і його співвіднесеність з ідеєю (ейдосом) предметної реалії.

1. *Проективний філософський словарь. Новые термины и понятия / под ред. Г. Л. Тульчинского и М. Н. Эпштейна ; предисл. М. Н. Эпштейна. – СПб.: Алетейя, 2003. – 512 с. 2. Завідняк Б.*

Онтософія у ХХ столітті: фіаско чи успіх?: філософський нарис. – Дрогобич : Коло, 2006. – 96 с. – С. 3. 3. Хмельовський О. Теорія образотворення / О. Хмельовський. – Кн.ІІІ – Луцьк : ЛДТУ, 2002. – 346 с. – С. 68. 4. Азбуки слов'янської символіка / Г. Потапенко, Я. Потапенко // Словник символів / за ред. Потапенко О., Дмитренко М. та ін. – К.: Народознавство, 1997. – 155 с. 5. Гоч В. П. Новые руны / В. П. Гоч. – Симферополь : Радо, 2002. – 203 с. 6. Эко Умберто. Поиски совершенного языка в европейской культуре / Серия “Становление Европы”. / Пер. с итал. и примечания А. Миро-любовой. – СПб.: Александрия, 2007. – 423 с. – С. 39. 7. Эко Умберто. Там само ... – С. 40. 8. Катенина Т. Е. Лингвистические знания в Древней Индии / Т. Е. Катенина, В. И. Рудой. – История лингвистических учений. Древний мир. – С. 87 // 3 кн.: Мосенкіс Ю. Л., Якименко М. В. Всесвіт у дзеркалі японської мови: Словесні символи культури Японії. – К. : Видавничий дім А + С, 2005. – 352 с. – С. 91. 9. Горяев П. П. Волновые биокомпьютерные функции ДНК / П. П. Горяев, Г. Г. Тертышный, Е. А. Леонова, А. В. Мологин // Сознание и физическая реальность. Т.5. №6. 2001. – С.30-48. 10. Катенина Т. Е., Рудой В. И. Лингвистические знания в Древней Индии. – История лингвистических учений. Древний мир. –С. 66 //3 кн.: Мосенкіс Ю. Л., Якименко М. В. Всесвіт у дзеркалі японської мови: Словесні символи культури Японії. – К. : Видавничий дім А + С, 2005. – 352 с. – С. 91. 11. Словник символів культури України. Переяслав-Хмельницький держ. педагог. ін-т ім. Г. С. Сковороди; за заг. ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, М. К. Дмитренка. – К. : Міленіум, 2002. – 260 с. 12. Burckhardt T. Mystical Astrology According to Ibn'Arabi / T. Burckhardt. – Gloucetershire, 1977. 13. Лепакін В. Ікона та іронічність / В. Лепакін. – Львів : Свічадо.2001. – С. 120. 14. Якушкин Б. В. Гипотезы о происхождении языка / Б. В. Якушкин. – М. : Наука, 1985. – С. 13. 15. Окара А. Золотий шлях у вічність / А. Окара // Смолоскип України. № 1(78), січень, 2002. – С. 2. 16. Лепакін В. Ікона та іронічність / В. Лепакін. – Львів : Свічадо, 2001. – С. 70. 17. Романовская А. А. (Минск, Беларусь) Кондесационная функция символа / А. А. Романовская // Мова і культура. (Науковий журнал). – К. : Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2008. – Вип. 10. – Т. VI (106). – 280 с. 18. Соссюр Фердинанд де. Курс общей лингвистики / Ф. де Соссюр. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – С. 39. 19. Топоров В. Н. Исследования по этимологии и семантике / В. Н. Топоров. – Т. 1: Теория и некоторые ее частные приложения. – М.: Языки славянской культуры, 2005. – 816 с. – С. 14. 20. Хмельовський О. Теорія образотворення. Кн. ІІІ / О. Хмельовський. – Луцьк: ЛДТУ, 2002. – 352 с. – С. 88. 21. Інтернет-ресурс: <http://ideabank.narod.ru/5.htm> Язык Бытия. Е. Андреева, А. Пилипенко, И. Яковенко. 22. Гринив В. Праязык и символ. Украинская академия оригинальных идей. – К. : Логос, 1999. – С. 81. 23. Нога. О. Походження України / Кодлубай І., Нога О. // Прадавня Україна. – Л. : НВф “Українські технології”, 2001. – С. 467–503.

Kh. Kramarchuk

Lviv Polytechnic National University,
Department of Design and Fundamental Architecture

PRINCIPLE OF ISOMORPHISM OF ARCHITECTURAL SUBJECT REALITY AND THEM LETTERS EXPRESSION

© Kramarchuk Kh., 2015

Our time is characterised by a change in approaches towards scientific research: a research object is not being studied within its own boundaries but in relation to world perception as a whole, or in other words, integral knowledge. This alternative research method shows Sophia's approach, namely, it is deployment of Logos into diverse material world on the basis of enlightenment. Such ontology studies the subject in relation to the notion of world as a whole and is expressed by laws of relation and analogy, so-called isomorphism. The principle of isomorphism declares that forms of content and expression have similar structure. This principle has been used

when analysing the relationships between an image and a subject, between a theory and an object, and when analysing information changes. In our case, the principle of isomorphism is used when analysing an image (form and content) of architectural subject reality with a letter form (grapheme) and letter content form of the specific denominated reality.

The second reason for studying the isomorphism of letter-grapheme (in terms of a form and content) in a word and given denominated architectural subject reality lies in the direct interpretation of Word by Logos. In such a case, the world is understood as a linguistic phenomenon: the language structure "represents the structure of universe and creates it, and accordingly, coincides with it as a stamp with an imprint". In addition, an idea of a sacred, metaphysical alphabet dimension becomes more popular (O. Khmeliiov's'kyj, O. Potapenko, V.Hoch, O. Chlek), along with an idea of a language as a second reality (W. von Humboldt, O. O. Potebnia, E. Kurcius, H. H. Shpet), language as a construction material of reality (O. O. Leontiev, H. V. Kolszanskyj). Old self named cyrillic letters "denote a notion of spiritual intercommunication Universe-Man-God" (O. Khmeliiovskyj), and are being understood as "God testament to humanity" (O. Potapenko).

The word as a sign-medium (linguistic semiotics) determines/fixes the form/content of the subject reality as a phenomenon through two sign mediums: 1) sign-phonemes, 2) letter sign-graphemes. Letter graphemes, which are constructed from primary tektons, are seen as "universal language", "alphabet of human ideas", its pre-image. They are based on geometric symbols: a stake, a circle, a sphere, "z, S" - transitions. In order to study the principle of isomorphism of architectural subject realities and their letter expressions, we have selected several letters that have identical or similar form of writing in different alphabets. These are graphemes of the following letters: Kk, Hh, Gg, Dd, Zh zh, Ll, Mm, Oo, Pp, Ff, Cc. For instance, the essence of 'M' ("think") according to etymology means 'to yearn, to desire, to imagine'. The morphology of 'M': 1) form: shevron-festoon gives understanding of middle-center; 2) aggregate: plurality of the repeated elements; 3) structure: triple from metrical rhythmic motion and fixing of middle-center (between). The reflection of the morphology of the first grapheme of the word in the denominated reality: a set, a moss, "makhra" (terry), "misto" (city), meandr, "majdan", "majak" (lighthouse), "mist" (bridge), "mur" (wall of brick, stone), "maticya" (matrix), "mak" (poppy sead), "mazanka" hut, to clay, grave - etymologic "to be drawn into a heap".

Consequently, the letters of an alphabet are not conventional signs, but are ontologically related to their objects, and cause them to live by stating a characteristic feature in letter graphemes of a word. Every letter of an alphabet (grapheme) has its own morphology (the unity of a form and content), which reflects its spiritual essence. This morphology and spiritual essence of letter graphemes is reflected in an isomorphic way in the subject world that is constructed using the corresponding word.

Key words: architectural subject reality, the principle of isomorphism, morphology of letter, sign-phoneme, sign-grapheme.